

Time: 2 Hours

60 marks

Q.1:- Answer the following in one or two sentences(any six) :- (12 Marks).

- a. Latent and manifest functions.
- b. What is Kinship ? What are the types of kinship ?
- c. Ideal and practical norm.
- d. Ascribed and achieved status.
- e. Purusharthas
- f. Socialization.
- g. Folkways and Mores
- h. Accommodation and Assimilation.
- i. Sanskritization and Westernization.
- j. Polytheism and monotheism.

Q.2:- Write short notes on any two : (12 marks).

- a. Indian Ethos
- b. Cultural Diversity - Pluralism in India.
- c. Theories of Social Stratification.
- d. Sociology of Legal Profession.

Q.3:- Answer the following.(Any two): (12marks).

- a. In spite of the fact that leadership in India has repeatedly said that in nation development aid and assistance of all religious communities is needed, yet some important religious communities are not flowing in the national mainstream.
 - i) Role of society and law in Curbing Communal Riots in India.
 - ii) Suggest remedial Measures for removing Communalism.
- b. Caste System in India is a very close system in which members of one caste can not change their caste. Once placed in a caste they are bound to remain there.
 - i) What is the role of education in Social change ?
 - ii) Suggest remedies for inter caste marriage and social mobility.

c. Women are playing multiple roles, Still gender differences continue.

Discuss :-

- i) Gender Socialization.
- ii) The Conflict Perspective.

d. “ India is becoming a destination of mob lynching.”

- i) Discuss the causes of mob lynching or murders due to religious conflicts.
- ii) Suggest remedial measures.

Q.4:- Answer in detail.(Any two): (24 marks).

- a. Explain the importance of religious institution along with the theories of religion.
- b. Elaborate on the contributions made by Max Weber to Sociology.
- c. Discuss the problems faced by SC, ST and OBC in India.
- d. Define and explain in brief the various types of marriage. Bring out the changes seen in the institution of marriage.

मराठी भाषान्तर

वेळ: दोन तास

Marks:- 60 गुण

प्र.1:- खालील प्रश्नांची एक दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा): 12 गुण.

- अ. अप्रकट कार्य व प्रकट कार्य.
- ब. नातेसंबंध म्हणजे काय ? नातेसंबंधांचे प्रकार सांगा.
- क. आदर्श आणि व्यवहारिक मापदंड.
- ड. जन्मतःप्राप्त आणि प्रयत्नपूर्वक प्राप्त पद.
- य. पुरुषार्थ.
- फ. सामाजीकरण.
- ग. लोकरीती आणि समाज पद्धती.
- ह. स्थिरीकरण आणि समन्वय.
- व. संस्कृतीकरण आणि पाश्चात्यीकरण.
- ज. अनेकेश्वरवाद आणि एकेश्वरवाद.

प्र.2:- संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही दोन): 12 गुण.

- अ. भारतीय नीती.
- ब. भारतातील संस्कृतीक विविधता.
- क. सामाजिक स्तरीकरणाचे सिद्धांत.
- ड. कायद्याचे समाजशास्त्र.

प्र.3:- खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन): 12 गुण.

अ. राष्ट्रातील विकासासाठी आवश्यक असणाऱ्या सर्व धर्म समूहांच्या सहकार्याबद्दल नेत्यांनी आपले विचार व्यक्त केलेले असेल तरी काही धर्म समूह राष्ट्राच्या मुख्य प्रवाहात समस्स होत नाहीत.

- i. भारतातील सामाजिक दंगली शांत करण्यासाठी समाजाचे व कायद्याचे योगदान.
- ii. सामाजिक दंगली शांत करण्याचे मार्ग सुचवा.

ब. भारतातील जातीव्यवस्था बंदिस्त स्वरूपाची आहे. कोणीही आपली जात बदलू शकत नाही.

- i. सामाजिक उत्कर्षा तील/ बदलातील शिक्षणाचे योगदान.
- ii. अंतरजातिय विवाह व सामाजिक परिवर्तनाचे मार्ग सांगा.

क. आजकल स्त्रिया विविध क्षेत्रात कार्यरत आहे तथापि लिंगभेद आजही अस्तित्वात आहे.

- i. लैंगिक सामाजीकरण

ii. लैंगिक संघर्ष

ड. आजकल भारत देश जातीय दंगली सामाजिक धार्मिक दंगलींचे स्थान होत आहे i. धार्मिक संघर्ष/ ईशनीदेच्या नावाखाली हत्या करणे यांची कारणे सांगा.

ii. "गळा कापून हत्या करणे", या सारख्या अपराधांचे निराकरण करण्याचे मार्ग सांगा.

प्र.4:- पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन): 24 गुण.

अ. धर्म सिद्धांत व धार्मिक संस्थांचे सामाजीकरणातील योगदान यांची चर्चा करा.

ब. मॅक्स वेबरच्या समाजशास्त्रातील योगदानाचे सविस्तर वर्णन करा.

क. अनुसूचित जाती जमाती व इतर मागासवर्गीयांच्या समस्यांचे सविस्तर विश्लेषण करा.

ड. विवाह संस्थेची व्याख्या करा विवाह संस्थेचे प्रकार व विवाह संस्थेत घडलेल्या बदलांचे वर्णन करा.

10/6/23

BLS LLB Sem III (New)

Paper / Subject Code: 68112 / Sociology

[Time: 2 Hours]

[Marks: 60]

1. Answer in one or two sentences- (any six) 12
 1. Criminology and penology
 2. What is sociology of law.
 3. Role conflict and role strain.
 4. Define Community.
 5. Types of social interaction.
 6. Forms of competition.
 7. Causes of social disorganisation.
 8. Power and authority.
 9. Polyandry

2. Short notes- (any two) 12
 1. Theories of Social change.
 2. Marriage.
 3. Social groups.
 4. Socialisation.

3. Situational questions- (any two) 12
 1. Recently it was declared that match fee for women cricketers will be same as male cricketers.
 - A) What are the problems faced by female sportsperson.
 - B) Suggest remedial measures for gender discrimination.
 2. Diwali celebration always brings up the debate on the effects of crackers on the environment.
 - A) Does a ban on crackers violate the right of celebrating festivals.
 - B) Role of social agencies in making people aware of environmental issues.
 3. A lot of young people are not marrying out of choice.
 - A) Is definition of marriage changing with changing times.
 - B) Is there a clash between culture and individual choice when taking marriage related decisions
 4. The war between Russia and Ukraine has been going on for months now.
 - A) Is it because of the failure of the political institutions or leaders of the two countries
 - B) Role of the UN during times of conflict.

4. Answer in brief- (any two) 24
 1. Explain whether sociology is a science or not, the scope and methods of sociology.
 2. Forms of social conflict and nature of social control.
 3. Define Culture, its characteristics and importance of culture
 4. Types of marriage and its relevance in modern times.

मराठी भाषान्तर

Marks:- 60 गुण

वेळ: दोन तास

प्र.1:- खालील प्रश्नांची एक/दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा): 12 गुण.

- अ. अपराधशास्त्र आणि दंडशास्त्र.
- ब. समाज शास्त्राची व्याख्या करा .
- क. विधी शास्त्राचे समाजशास्त्र म्हणजे काय?
- ड. कृती संघर्ष आणि कृती तणाव.
- य. समुदायाची व्याख्या करा.
- फ. सामाजिक अंतरक्रियेचे प्रकार.
- ग. स्पर्धेचे प्रकार.
- ह. सामाजिक संघटनेची कारणे सांगा .
- व. सत्ता आणि अधिकार.
- ज. बहुपतीत्व.

प्र.2:- संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही दोन): 12 गुण.

- अ. समाजपरिवर्तन सिद्धांत.
- ब. विवाहसंस्था.
- क. सामाजिक समूह.
- ड. समाजीकरण.

प्र.3:- कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा: 12 गुण.

अ. महिला क्रीडापटू आणि पुरुष क्रीडापटू यांच्याकडून क्रिकेटचे सामनाशुल्क सारखेच आकारावे असे अलीकडेच घोषित करण्यात आले..

- i. महिला क्रीडापटूंच्या समस्या कोणत्या?
- ii. लैंगिक विषमता दूर करण्याचे उपाय सुचवा.

ब. दिपावली उत्सवाचे वेळी नेहमी फटाक्यामुळे होणाऱ्या वातावरण प्रदूषणाविषयी चर्चा करण्यात येते.

- i. फटाक्या वरील बंदीमुळे उत्सव साजरा करण्याच्या अधिकारांचे उल्लंघन होते का ?
- ii. पर्यावरण समस्या विषयी जन जागृती करण्यात सामाजिक संस्थांचे योगदान.

क. अनेक तरुण तरुणी योग्य जोडीदार न मिळाल्यामुळे विवाह करणे टाळत आहेत.

- i. विवाहाची व्याख्या कालानुरूप बदलत आहेत का ?
- ii. संस्कृती व वैयक्तिक निवडीत संघर्ष आहे का ?

ड. रशिया युक्रेन चे युद्ध अनेक महिने चालले आहे.

- i. हे राजकीय संस्थांच्या अपयशामुळे घडत आहे आणि दोन्ही देशांच्या दुराग्रही नेत्यामुळे घडत आहे का ?
- ii. संघर्षकालांत UN चे योगदान व कार्य .

प्र.4:- खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन): 24 गुण.

- अ. समाज शास्त्र शास्त्र आहे का ? समाजशास्त्राचे स्वरूप व्याप्ति व पद्धती विषयी चर्चा करा.
- ब. समाज संघर्षाचे प्रकार व सामाजिक नियंत्रणाचे स्वरूप.
- क. संस्कृतीची व्याख्या करा संस्कृतीची वैशिष्ट्ये व महत्त्व विशद करा.
- ड. विवाहाचे विविध प्रकार आणि विवाह संस्थेचे मानवी जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करा.